

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۲/۰۸/۲۴

نوشته : قیس کبیر

حرف چند پیرامون مقاله

«پیش جانانه من پنبه و پندانه یکیست»

استاد زبان فارسی از پوهنتون تهران داکتر «رضا باطنی» که حاکم بر چندین زبان معتبر جهان است، در یک مقاله خود در مقایسه با تعداد مصادر فارسی و مصادر لسان های انگلیسی و فرانسوی، عقیم بودن زبان فارسی را ثابت ساخته و می نویسد:

« یکی از ویژگی های زبان، زایایی یا خلاقیت آن است. خلاقیت زبان را از جنبه های گوناگون می توان بررسی کرد (از جنبه ادبی، نحوی، واژگانی و شاید هم از جنبه های دیگر). بحث ما در اینجا به خلاقیت یا زایایی در واژگان زبان محدود می شود. زایایی واژگانی به اهل زبان امکان می دهد تا همراه با تغییراتی که در جامعه آنها رخ می دهد واژه های تازه بسازند و کارایی زبان خود را با نیازمندی های خود متناسب گردانند. زبان فارسی، در وضع فعلی برای برآوردن نیازهای عادی روزمره مردم با مشکلی مواجه نیست، ولی برای لغت سازی علمی از زایایی لازم برخوردار نیست و نمی تواند یک زبان علمی باشد.»

داکتر «رضا باطنی» یک ایرانی واقع بین است و هیچوقت زبان خود را به خاطر کم زدن «عقیم» خطاب نمی کند بلکه قضاوت هایش ریشه در تعداد مصادر زبان دری/فارسی با مقایسه همراه لسان دیگر می باشد. مصادر مرکب که با «کردن، شدن، زدن و ...» ساخته می شوند، از زایش لازم برخوردار نمی باشند. لطف کنید مقاله داکتر «رضا باطنی» را تحت این لینک مطالعه نموده و اشتباهات آنرا برای ما بنویسید: [فارسی زبانی عقیم، مقاله ای از داکتر باطنی](#) (روی عنوان داده شده برنگ آبی لطفا کلیک کنید و مقاله را خود بخوانید).

در «قاموس کبیر افغانستان» ما تا حال زیادتز از ۲۰۰ مصدر ساده و بسیط را تشخیص نکردیم که برای لغت سازی علمی از زایش لازم برخوردار باشند... تقریباً ناممکن است که از این لسان، یک زبان علمی ساخت.

زیادتز از ۶۰ فیصد این زبان ریشه عربی و ۱۰ فیصد دیگر آن ریشه ترکی و ۱۰ فیصد دیگر آن از ریشه انگلیسی، هندی، یونانی و دیگر لسان ها می باشد.

- به جزء چهار حرف که مشهور به «چپگژ» [چ، پ، گ، ژ] است متباقی همه حروف زبان دری، حروف عربی میباشد.
- میتوان گفت که در بخش ساختار گرامر لسان دری/فارسی، عربی نقش همه جانبه را بازی می کند. صرف و نحو، اسم، اسم زمان، اسم مکان، صفت، مصدر، اسم مصدر، فعل، فاعل، مفعول، ضمیر، قید و ... همه عربی اند. تا به حال من لسانی را ندیدم که گرامرش از لسان دیگر باشد؟
- این اصل در لسان های غربی مانند انگلیسی، آلمانی، فرانسوی و اسپانیولی نیز موجود است که اساس ریشه های لغات و اصطلاحات علمی آنرا زبان لاتین تشکیل میدهد، با تفاوت گرامر مخصوص هر زبان.

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ

و اگر این اصطلاحات را از این زبان ها دور کنیم، زبان های فقیری فاقد اصطلاحات علمی به جا خواهد ماند.

- درین اواخر تکنالوژی (Text to Speech TTS) در کتابهای الکترونیک به هدف خواندن محتوی آن در حالت ادغام است که بنام تکنالوجی "نوشتار به گفتار" یاد می شود.

بدون اعراب ما قادر نیستیم، شکل تلفظی کلمات را اداء کنیم. تکنالوژی مدرن «نوشتار به گفتار» برای «دری/فارسی» بدون پشتوانه لسان عربی قابل انکشاف نیست.

برای معلومات بیشتر به این لینک از این قلم مراجعه کنید:

تکنالوجی Text to speech نوشتار به گفتار (روی عنوان داده شده برنگ آبی لطفا کلیک کنید و مقاله را خود بخوانید.)

- اساس ریاضی را اعداد تشکیل می دهد که بدون داشتن اعداد منطقی، ریاضی بی معنی می شود... سیستم عددی را در تمام جهان «اعداد دسیمال عربی» تشکیل می دهند، که در جهان به نام «System Decimal» یاد می شوند. ساختمان این اعداد از ده (10) (Digits) 0,1,2,3,4,5,6,7,8,9 با بیس (base) عدد ده (10) تشکیل شده است.

به همین طور همه اعداد از صفر گرفته تا میلیون، بیلیون ساخته و یا به وجود می آیند و بشر در زندگی روزمره خود در هر بخش با آن حساب می کنند.

با سیستم «دسیمال عربی» تمام معاملات اقتصادی جهان خرید و فروش، بانک ها، بیمه ها و ... صورت میگیرد.

کشف عدد صفر یک انقلاب جهانی بود. با اعداد {0,1} انسان توانست، سیستم binary را به وجود بیاورد که (base) آن عدد 2 است. توسط این، سیستم های کامپیوتری، موبایل و ... به وجود آمدند.

از صبح تا شام ما با اعداد دسیمال خرید و فروش و معامله میکنیم و...

- در زبان دری / فارسی اسمی مانند جذر، مثلث، ضلع، زاویه، و... صفات مانند زاویه متساوی الساقین، متساوی الاضلاع و... وجود ندارند که بدون آنها از هندسه استفاده شده نمی تواند و اگر قاموس نگاران (فرهنگستان زبانی فارسی ایران) کوشش کرده است، معادل فارسی آنها را بسازد، خود را مسخره ساخته اند
- الجبر خود کلمه عربی است که بیان کننده معادلات دو مجهوله در متاماتیک می باشد. یکی از فورمول های مشهور محمد بن موسی

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

که توسط این فورمول از کوویفیسنت «coefficient» های a, b, c معادله دو مجهوله $ax^2+bx+c=0$ ، حل شده و مجهل x_1 و x_2 به دست میآیند...

به همین ترتیب در علوم دیگر مانند نجوم، طبابت، فلسفه، دین، لسان عربی رول بسزای خود را بازی می کند. دلائل علمی بودن لسان عربی را میتوان از آثار علمی البیرونی، ابن سینا، فارابی، نصیرالدین طوسی، سید جمالالدین افغان و دیگر عالمان درک کرد که چرا به لسان عربی تحریر یافته اند.

محقق مشهور مرحوم «ناصر پورپیریار» مینویسد:

« در زبان فارسی به راحتی می توان جای فعل و فاعل و مفعول و قید و ضمیر و دیگر اجزاء جمله را جا به جا کرد بی این که مفهوم آن گم شود. (من امروز صبحانه خوردم)، یا (امروز صبحانه خوردم من) و (خوردم من امروز

صبحانه) و (صبحانه خوردم امروز من)، یکی است. جمله ای است خبری، با چهار واژه که به چهار صورت مختلف قابل ادا کردن است. هیچ زبان کلاسیک که بر پایه ی فرهنگ دیرین و معینی استوار باشد، چنین نیست.»

همین سادگی زبان است که برای شعر و شاعری مناسب است و شاعر میتواند، شعر خود را در قالب «وزن و قافیه» عیار سازد.

این درست است که در گذشته نزدیک لسان عربی از خلاقیت خود باز مانده است چون اعراب زیاد تر به عیش و نوش دنیایی رجوع کرده اند و از پیشرفت دنیایی امروز عقب افتیده اند، لغات و کلمات زیادی عربی مانند الکهل، کیمیا، الجبرا و ده ها مثال دیگر که امروز در علم و دانش استفاده میشوند. طفل که تولد میشود، قسمی که حق مسلم والدین است، اسم طفل خود را انتخاب میکنند، این اصل همینطور در تولیدات علمی هم صدق می کند. چون خودم فعالانه با دیگر همکاران در به وجود آوردن «قاموس کبیر افغانستان» سهمی استم، مدت ۵ سال میشود که با لسان دری که پایه آن عربی است، مصروف ام و هوایی حرف نمیزنم. اگر کسی برایم ۴ ورق سند تاریخی ارائه کند که رسم الخط زبان دری/فارسی قبل از آمدن اعراب مروج بوده، در نظریات خود تجدید نظر خواهم کرد.